Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Auteur
[redacted]

Datum aangemaakt
20 april 2026

Kenmerk
WJZ / 105808614

Kopie aan
[redacted]

Bijlage(n) apart in Ibabs
a. Nader rapport (ter ondertekening)
b. Memorie van toelichting (ter ondertekening)
c. Advies RvS
d. Gewijzigde wettekst

nota
TER ONDERTEKENING

Nader rapport en gewijzigd wetsvoorstel en MvT tot wijziging Algemene wet erkenning EU-beroepskwalificaties ea ter implementatie Proportionaliteitsrichtlijn

Parafenroute
[redacted]

Mede namens/met akkoord van Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, de Minister van Financiën, de Minister van Infrastructuur en Waterstaat en de Minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport

Aanleiding
De Raad van State heeft advies uitgebracht over het wetsvoorstel waarmee de Europese Proportionaliteitsrichtlijn beter in Nederlandse wetgeving wordt geïmplementeerd. Naar aanleiding van het advies zijn enkele kleine aanpassingen doorgevoerd in het wetsvoorstel en de bijbehorende memorie van toelichting. Het wetsvoorstel is daarmee klaar om te worden aangeboden aan de Tweede Kamer.

Advies
U kunt akkoord gaan met het nader rapport en de voorgestelde aanpassingen van het wetsvoorstel en de memorie van toelichting. Daartoe kunt u het nader rapport en de memorie van toelichting ondertekenen (mede namens de verantwoordelijke bewindspersonen van JenV, IenW, Financiën en VWS).

Kernpunten
- De Proportionaliteitsrichtlijn verplicht lidstaten (de nationale wetgever en beroepsorganisaties met regelgevende bevoegdheid, zoals de Nederlandse Orde van Advocaten) om een evenredigheidstoets uit te voeren bij het invoeren of wijzigen van eisen die de uitoefening van een beroep beperken. Beoogd wordt om onnodige beroepsreglementering voor ondernemers te voorkomen en weg te nemen.
- De richtlijn is destijds geïmplementeerd, maar de Europese Commissie is een inbreukprocedure gestart vanwege niet volledige implementatie van deze richtlijn. Volgens de Europese Commissie was niet geborgd dat ook beroepsorganisaties met regelgevende bevoegdheid de Proportionaliteitsrichtlijn in acht zouden nemen. Dit wetsvoorstel biedt hiervoor de oplossing. De richtlijn wordt zo veel mogelijk lastenluw en zonder nationale koppen geïmplementeerd.

Ontvangen BPZ

- U bent beleidsverantwoordelijk voor de Algemene wet die via dit wetsvoorstel wordt gewijzigd. De 6 andere wetten die ook via dit wetsvoorstel worden gewijzigd, vallen onder andere bewindspersonen.
- Op 10 oktober 2025 ging de MR akkoord met de voordracht bij de Raad van State van dit implementatiewetsvoorstel. Op 4 februari 2026 bracht de Raad van State advies met dictum B uit. De Raad van State heeft in dit geval twee opmerkingen bij het voorstel en adviseert daarmee rekening te houden voordat het voorstel bij de Tweede Kamer wordt ingediend.
- In reactie op het advies is een zogeheten nader rapport opgesteld. Beide adviezen zijn opgevolgd door aanpassing van het wetsvoorstel en de memorie van toelichting.
- Het nader rapport kan met het aangepaste wetsvoorstel (incl. memorie van toelichting) naar de Koning worden gezonden met het verzoek de stukken ter behandeling aan de Tweede Kamer aan te bieden, zodra u en de andere betrokken bewindspersonen hiermee akkoord zijn.

Toelichting

- De Proportionaliteitsrichtlijn is bedoeld om te voorkomen dat er ongerechtvaardigde, onevenredige belemmerende beroepseisen (‘beroepskwalificaties’, zoals bepaalde opleidingseisen) worden ingevoerd voor beoefenaren van ‘beschermde’ beroepen, zoals advocaat en accountant. Die eisen zouden immers het vrije verkeer binnen de EU beperken.
- De implementatiedeadline van de Proportionaliteitsrichtlijn was 30 juli 2020 en implementatie heeft toen ook plaatsgevonden (zij het dat de Europese Commissie die later onvolledig achtte). Het dossier was toen nog bij OCW belegd. Sinds 2021 is EZK stelselverantwoordelijk voor (en aldus coördinator van) de uitvoering van de Richtlijn Beroepskwalificaties (die zorgt voor erkenning van diploma’s en beroepservaring tussen EU-lidstaten) en de daarmee samenhangende Proportionaliteitsrichtlijn; vandaar dat EZK dit brede wetsvoorstel coördineert.
- In de Proportionaliteitsrichtlijn staan de voorwaarden waaronder EU-lidstaten beperkende regels mogen opstellen voor een ‘beschermd beroep’. Zo moet ten aanzien van beperkende regelgeving een onafhankelijke evenredigheidstoets worden verricht.
- In het kader van de Europese implementatieverplichtingen waarvoor sinds 2021 een inbreukprocedure loopt, is een wijziging van de Algemene wet (van EZK) noodzakelijk. De andere wetten die gewijzigd worden, zijn:
  - Advocatenwet (JenV) (betrokken beroepsorganisatie: Nederlandse Orde van Advocaten, ‘NOvA’);
  - Gerechtsdeurwaarderswet (JenV) (betrokken beroepsorganisatie: Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders, ‘KBvG’);
  - Wet op het notarisambt (JenV) (betrokken beroepsorganisatie: Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, ‘KNB’);
  - Wet op het accountantsberoep (FIN) (betrokken beroepsorganisatie: Nederlandse beroepsorganisatie van accountants, ‘NBA’);
  - Loodsenwet (IenW) (betrokken beroepsorganisatie: Nederlandse loodsencorporatie, ‘NLc’);
  - Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (VWS) (betrokken beroepsorganisaties: organisaties voor beroepsbeoefenaren met een erkende specialistentitel).

- Ook is een wijziging van de Rijksoctrooiwet 1995 (EZK) nodig ter implementatie van de richtlijn wat betreft de beroepsorganisatie voor octrooigemachtigden. Omdat dat echter een voorstel voor een Rijkswet betreft dat instemming van Curaçao en Sint-Maarten behoeft, volgt dat voorstel een separate procedure waarover u nog wordt geïnformeerd.
- De Raad van State heeft geadviseerd om: (i) nader te motiveren waarom bij de wijziging van twee wetten gekozen is voor een bepaalde formulering op het punt van onthouding van ministeriële goedkeuring, en (ii) de bevoegdheid van de minister tot het geven van een bindend advies te schrappen, en te vervangen door bevoegdheden van de minister die beter aansluiten bij de verhoudingen tussen de minister en de beroepsorganisatie. Beide adviezen zijn opgevolgd door aanpassing van het wetsvoorstel en de memorie van toelichting. In het nader rapport is beschreven dat en op welke wijze die adviezen zijn opgevolgd.
- Het nader rapport en het aangepaste wetsvoorstel en de aangepaste memorie van toelichting zijn ambtelijk afgestemd met de betrokken departementen, en worden nu vanuit die departementen voorgelegd aan elk van de betrokken bewindspersonen. Pas na akkoord van elk van hen en van u kan overgegaan worden tot verzending naar de Koning, mede namens die bewindspersonen. De Europese Commissie wordt in het kader van de inbreukprocedure steeds op de hoogte gehouden van de voortgang, om te voorkomen dat deze alsnog naar het Hof van Justitie stapt wegens gebrekkige en niet-tijdige implementatie van de richtlijn.